

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.3, oktober 2013

Indledningen er redigeret af Holger Berg og Klaus Nielsen

Tilsyn ved dr.phil. Lis Møller

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2021

Indledning til

“Freias Pris”

ved Maria Jørgensen

Indhold

- 1 Romantik og natursyn
- 2 Den forvandlede blomst
- 3 Kærlighed og forsagelse
- 4 Grundtvigs egen tolkning af digtet
- 5 Anvendt litteratur

1 Romantik og natursyn

“Freias Pris” blev trykt i *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn* den 3. juni 1809. Digtet, som har selvbiografiske træk, bygger på en af romantikkens grundfortællinger, der også kan findes hos andre af samtidens digtere fx Schack Staffeldt: Digteren er fremmed i verden og stræber derfor mod et andet og højere hjem i idealernes verden. Digterens andet hjem er her den nordiske oldtid, som havde optaget Grundtvig stærkt i de foregående år. Denne interesse udmøntede sig bl.a. i værkerne “Lidet om Sangene i Edda” (1806), “Om Asalæren” (1807) og *Nordens Mytologi* 1808. Med sin skildring af sommeraftenen er digtet beslægtet med Grundtvigs naturlyriske forsøg i sidstnævnte værk fx “Duggen” (s. 188-191) og “Honningduggen” (s. 191 f.).

2 Den forvandlede blomst

Digtet består af 12 regelmæssige strofer i tillempet balladestil. I digtets tre første strofer skildrer det lyriske jeg sin oplevelse af, hvordan den harmoniske natur er et billede på den nordiske kærlighedsgudinde Freja. Oprindeligt havde det lyriske jeg oplevet naturen som modsætningsfyldt og dæmonisk (strofe 6), men ved mødet med

blomsten, der forvandlede sig til en kvinde (strofe 7-8), ændrede naturen karakter og blev et symbol på Freja. Kvinden, eller gudinden, som hun kaldes i strofe 9, opfordrede det lyriske jeg til at forsage det jordiske. Herved fik han lov at skue ind i den nordiske oldtid (strofe 10), hvorefter han sværger troskab til norden (strofe 11). Digtet slutter med opfordringen til at synge Frejas lovsang.

Blomsten, der forvandler sig til en kvinde, kan muligvis være inspireret af Novalis' romanfragment *Heinrich von Ofterdingen* fra 1802. I en drøm møder hovedpersonen Heinrich en blå blomst, som forvandler sig til en kvinde. Længslen efter at genfinde blomsten gør Heinrich til digter. Grundtvig havde stiftet bekendtskab med Novalis' værker gennem Henrich Steffens' Goethe-forelæsninger i 1803 (Molbech og Grundtvig 1888, s. 220). I en senere polemik med H.C. Ørsted omtaler Grundtvig både poesens blå blomst og *Heinrich von Ofterdingen*; sidstnævnte afstår han dog fra at kommentere, da det i så fald ville blive "en heel Afhandling om Poesie" (Grundtvig 1815a, s. 194).

3 Kærlighed og forsagelse

I *Omkring Grundtvigs Digtsamlinger* giver Gustav Albeck digtet en biografisk tolkning ud fra Grundtvigs ulykkelige forelskelse i Constance Leth, mens han var huslærer på Langeland (1805-1808). Albeck læser digtet som "en Allegori paa Gr.s egen Forvandling ved Kærligheden" (1955, s. 51). I Grundtvigs dagbogsoptegnelser fra Langeland kan man finde erklæringer, der er parallelle med "Freias Pris", om at forsage det jordiske (og den uigengældte kærlighed) til fordel for den nordiske oldtid: "Fra nu af lever Jeg i Oldtiden, og Virkeligheden vil ej mere kunne gøre Mig til sin Slave" (*Dag- og Udtogsbøger* 1 1979, s. 402).

4 Grundtvigs egen tolkning af digtet

Efter sin kristne vækkelse (1810-1811) tog Grundtvig stærkt afstand fra digtet ved genudgivelsen i *Kvædinger* 1815. Flemming Lundgreen-Nielsen betegner Grundtvigs egne kommentarer til digtet som "højest misvisende" og demonstrerer, hvordan de har påvirket digtets reception (1980, s. 289). Dels tolkede Grundtvig digtet som et tegn på, at hans egen begejstring for oldtiden, den selvudnævnte 'asarus', havde sluppet sit tag. Dels mente han, at digtet vidnede om en farlig sanselighed, da "den udvortes Skjønhed og Natur" var "fristende Sirener" for digteren. Truslen var ifølge Grundtvig endnu større for ham selv, "da det hørde til mit Øies Beskaffenhed at see det Himmelske mere i Historiens end i Naturens Billede" (*Kvædinger* 1815b, s. 138).

5 Anvendt litteratur

- Albeck, Gustav (1955) *Omkring Grundtvigs Digtsamlinger. Studier i Grundtvigs lyriske Forfatterskab 1808-16*. Århus & København.
- Grundtvig, N.F.S (1806) "Lidet om Sangene i Edda" i *Ny Minerva*, september, s. 270-299. København.

Grundtvig, N.F.S. (1807) "Om Asalæren" i *Ny Minerva*, maj, s. 156-188. København.

- Grundtvig, N.F.S. (1808) *Nordens Mytologi eller Udsigt over Eddalæren for dannede Mænd der ei selv ere Mytologer*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1815a) *Imod den lille Anklager, det er Prof. H.C. Ørsted, med Beviis for at Schellings Philosophie er uchristelig, ugudelig og løgnagtig*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1815b) *Kvæddinger eller Smaakvad*. København.
- Grundtvig, N.F.S. & Christian Molbech (1888) *Christian Molbech og Nikolai Frederik Severin Grundtvig. En Brevvexling*, udg. af Chr. K.F. Molbech & Ludvig Schrøder. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1979) *N.F.S. Grundtvig Dag- og Udtogsbøger 1-2*, udg. af Gustav Albeck. København.
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1980) *Det handlende ord. N.F.S. Grundtvigs digtning, litteraturkritik og poetik 1798-1819*. København.
- Novalis (1802) *Heinrich von Ofterdingen. Ein nachgelassener Roman*. Berlin.